

O b s a h.

	Stránka
Úvod	XI
Kapitola první.	
1. O organismu správním vůbec. Co jest veřejná správa. Obory působnosti veřejné správy a prostředky. Orgány správni. (Pojmy stát a správa. Působnost: Péče a dohled v příčině zjevů a poměru osobního, fysického života; v příčině zdravotnictví vůbec; v příčině zachování veřejné bezpečnosti vůbec. Pojem a úlohy policie. Prostředky veřejné správy: moc a právo nařízení vydávati, rozkazy dávati a donucovati; moc a právo v konkretních případech opatření činiti a donucovati; moc v konkretních případech propůjčovati zvláštní oprávněnosti (dispense, licence, koncesse). Orgány správy říšské: kabinetní a vojenská kancelář, společná ministeria; rada ministerská; nejvyšší účetní úřad kontrolní; nejvyšší a zrušovací soud; komise v příčině správy a kontroly státních dluhů; soud státní; soud říšský, soud správní. O provádění zákonů. Orgány správy zemské. Orgány zeměpanské: místodržitelství; hejtmanství; zemská, okresní a místní školní rada. Pomocné orgány: finanční prokuratura; státní stavitelský úřad; orgány zdravotní služby; obchodní a živnostenské komory; normální komise cimentní; zemská rada zemědělská; inspektoři živnostenskí; lesní personál technický. Orgány samosprávné: výbor zemský, okresní zastupitelství; obecní starosta a obecní výbor)	1—24
2. Právo státního dozoru. (Nejvyšší moc dohlédací přísluší státu. Účel a cíl státního dozoru. Zásady státního dozoru vůbec. Zákonné platné právo dohlédací. Poměr k samosprávným korporacím. Právo k zjednávání si vědomosti o všech činech. Právo činiti dotazy. Právo k osobní intervenci. Právo nařizovati a donucovati. Právo zrušovati snešení samosprávných korporací; zakázati výkon a právo k rozpuštění. Právo schvalovaci. Právo odvolaci. Právo dohlédací dle obecního zřízení)	24
3. Princip osobní odpovědnosti funkcionářů a řízení kollegiálné. (Osobní odpovědnost, všeobecná zásada ústavního práva. Řízení kollegiálné nalézá se při radě ministerské, při místodržitelství, při úřadech školních, radě zemské, radách okresních a místních; při výboru zemském a výboru okresním)	35
4. Přehled kompetencí zeměpanských a samosprávných orgánů.	
Tabulka I. Orgány a kompetence politické správy zeměpanské: Ministerium, místodržitel, místodržitelství, okresní hejtmanství	44

Tabulka II. Orgány a kompetence samosprávy:	Stránka
a) zemské: Zastupitelstvo zemské; moc zákonodárná, císař, maršálek, sněm; moc výkonná: maršálek, zemský výbor, vláda	64
Tabulka III. Orgány a kompetence samosprávy:	
b) okresní. Organismus zastupitelstva a výboru okresního. Působnost okresního zastupitelstva (sboru poradního); působnost okresního výboru (orgánu výkonného). Dohled k zastupitelstvu okresnímu	68
Tabulka IV. Orgány a kompetence samosprávy:	
c) obecní. Představenstvo obce: Představený a radové (moc výkonná). Obecní výbor (moc usnájející). Okresní výbor, okresní zastupitelstvo. Zemský výbor a sněm. Vláda (moc dohlídací)	70

Kapitola druhá.

1. Řízení správní všeobecně a předpisy, na nichž zakládá se řízení správní	74
2. Soudnické správní:	
I. Soud říšský	81
II. Soud správní	87
při poslednějším pak:	
a) Složení a organismus správního soudu dle §§. 10, 11, 12, 13, 46, 47 zákona ze dne 22. října 1875 č. 36 ř. z. ex 1876	88
b) Kompetence dle §§. 2, 3, 4, 9, 48, 49	91
a právo žalobní dle §§. 5, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21 .	97
Kdy má stížnost účinek odkládací	102
Obsah a upravení stížnosti	102
Ku kterým stranám může se stížnost spolu vztahovat .	105
Ke stížnosti má se připojití přepis stížnosti a veškeré přílohy	105
Kdy se má stížnost odvrhnouti bez dalšího řízení (a limine):	
pro nepříslušnost, pro obmeškání lhůty, pro nedostatek formálních potřeb, res judicata a nedostatek legitimace .	107
c) O řízení:	
1. Všeobecná pravidla o soudní moci správního soudu dle §§. 6, 7, 8 cit. zák. z r. 1875	109
Zrušení rozhodnutí neb opatření pro nedostatky správního řízení	110
Zrušení rozhodnutí neb opatření z důvodu protizákonnéosti	112
Právo zkoumati platnost zákonů a nařízení	113
2. O přípravném řízení písemním dle §§. 22, 23, 24, 25, 26 a 27 zákona z r. 1875	114
Odpověď a lhůta k ní	114
Replika a duplika	116
Slyšení stran a předložení spisů jednacích	117

3. Řízení ústní dle §§. 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34 a 35 zákona z r. 1875, a dle §§. 22, 23, 24 a 25 jednacího řádu z r. 1876	120
Ustanovení ústního přeličení	120
Veřejnost přeličení	121
Zastupování	121
Ústní přeličení	123
Námitky proti řízení	123
Nedostavení se	123
Odročení ústního přeličení	124
4. O nálezích jak se činí a jakých mají účinků (§§. 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44 zákona z r. 1875)	126
Úloha referenta	127
Rokování	127
Hlasování	127
Usnesení	127
Zdělávání příčin rozhodovacích	128
Odstoupení od hlasu daného	128
Výsledek hlasování a úloha zapisovatelova	128
Vyřízení sepisuje referent	129
Nálezy pro provedeném ústním přeličení	129
Vyhlášení nálezu	130
Obsah nálezu	130
O nákladech řízení	131
Pokuta za svévolnou stížnost	132
Protokol o provedeném řízení	132
Právní moc nálezů	133
Zastavení řízení	133
Zastupování před správním soudem	135
Kdy počne správní soud úřadovati	135
Ustanovení přechodná	135
3. Zásady našeho správního soudnictví a porovnání rakouského s pruským	135

Kapitola třetí.

Řízení správní zvlášť	148
Část I. O pravomocnosti a příslušnosti	151
§. 1. Pravomocnost správní co jest	151
§. 2. Kompetence úřadů; povinné zkoumání příslušnosti	154
§. 3. Sporná příslušnost mezi úřady správními a soudy. Od- kázání k pořadu práva soukromého	161
§. 4. Postup instanci	166
§. 5. Kompetence úředních funkcionářů zeměpanských i samosprávných	170
§. 6. Všeobecné povinnosti jednacího úředníka	171
§. 7. Účel řízení	172

	Stránka
Část II. O průběhu a zásadách správního řízení; řízení přípravné	173
§. 8. Právo pomoc úřední vyhledávat, čili právo žádati a právo si stěžovati (právo žalobní)	173
§. 9. Užívání zemských jazyků	176
§. 10. Způsoby řízení správního: stručnost, ústní vyjednávání, jednání komissionální, řízení provolací (ediktální) .	178
§. 11. Jednání stručné a ústní	178
§. 12. Jednání komissionální	179
§. 13. Obeslání stran	180
§. 14. Legitimace stran a jich zastupování (plnomocenství) .	182
§. 15. Nestání a následky (kontumace)	187
§. 16. Jednání se stranami (komissionální)	188
§. 17. Prohlášení věci	189
§. 18. Slyšení stran, účastníků a svědků	189
§. 19. Narovnání mezi stranami a jednání smírčí vůbec .	192
§. 20. Potřebnosti protokolu	195
§. 21. Komisse mimo sídlo úřední	196
§. 22. Řízení provolací (ediktální)	196
§. 23. Řízení expropriační	198
A. Všeobecně	198
1. schválení podniku	204
2. schválení plánu, dle něhož vyvlastnění má se konati	205
3. nález expropriační a převod vlastnictví	205
4. vyšetření a zjištění náhrady, provedení nálezu expropriačního, konání platu	208
B. Případy vyvlastnění dle §. 365 o. z. obč. v oborech:	
1. záležitostí duchovních a vyučování	213
2. ochrany veřejného zdravotnictví	213
3. záležitostí komunikačních a stavebních	214
4. záležitostí hospodářských a zemědělských	220
5. potřeb moci branné	237
6. případy obmezení vlastnictví dle §. 364 o. z. obč. .	238
§. 24. O jednání komissionálním v záležitostech vodních dle §. 84 zák. vod. z r. 1870	240
Část III. O průvodech	253
§. 25. Všeobecné zásady	253
§. 26. Doznaní	255
§. 27. Místní ohledání	255
§. 28. Důkaz znalecký	257
§. 29. Důkaz svědecký	263
§. 30. Důkaz listinami	265
§. 31. Důkaz hlavní příslahou	266
§. 32. Zkoumání průvodů	268
Část IV. O nálezích a nařízeních a právních prostředcích proti nim	271
§. 33. Vlastnosti nálezů a nařízení	271

O b s a h.

VII

	Stránka
§. 34. Pravomocnost rozhodnutí	281
§. 35. O právních prostředcích	284
§. 36. Ohražení čili představení	286
§. 37. Odvolání	288
§. 38. Stížnost	293
§. 39. Oprávněnost, proti nálezům správních úřadů vyhledávati pomoc řádným pořadem práva	295
§. 40. O lhůtách odvolacích a stížnostních	296
§. 41. Dopravázení rekursů k vyšším místům	302
§. 42. Důvody zmátečnosti	303
§. 43. Uvedení v předešlý způsob a obnovení řízení správního	303
§. 44. Provisorní opatření	306
Část V. O nákladech řízení a zastupování	307
§. 45. Hlavní zásada	307
§. 46. Předpisy všeobecné	308
§. 47. Předpisy v speciálních zákonech obsažené	310
§. 48. Zmírnění nákladů řízení	314
§. 49. Náklady právního zastupování	314
Část VI. O doručování úředních výnosů	320
§. 50. Zásady všeobecné	320
§. 51. O doručování úředních výnosů správních úřadů	322
§. 52. Analogické předpisy soudní	324
§. 53. Doručování soudních výnosů prostřednictvím obecních úřadů	325
§. 54. Kterak prokazuje se doručení úředního výnosu	326
§. 55. O donuceném dodávání úředních dopisů a zásylek poštou	327
Část VII. O vykonávání nálezů a nařízení politických a policejních úřadů	329
§. 56. Předpisy a zásady všeobecné	329
§. 57. Vymahání poplatků	334
§. 58. Prostředky donucovací	340
§. 59. Vymahání daní	340
§. 60. Politická exekuce: zabavení věcí movitých; sekverace; soudní deponování platů; složení kauce; exekuce reální	341
§. 61. Assistance stráži a vojska	348
§. 62. Povinnost k práci neb konání naturálnímu	350
§. 63. Osobní donucení osob odpor kladoucích	351
§. 64. Všeobecná moc úřadů politických opatření bezpečnosti činiti	352
§. 65. Právní prostředky proti nálezům exekučním	353

Přílohy.

	Stránka
1. Zřízení politických úřadů správních v korunní zemi České. (Vyhláška místodržitelství ze dne 1. září 1849, zák. zem. a věst. vl. č. 154)	359
2. Základové zřízení úřadů policejních. (Vyhláška místodržitelství ze dne 1. srpna 1850, zák. zem. a vl. věst. č. 142)	365
3. Působnost policejního městského hejtmanství v obvodu Pražském dle zásad organizačních ze dne 10. prosince 1850. (Vyhláška místodržitelství ze dne 14. února 1851, zák. zem. a věst. vl. č. 35)	372
4. Organizační předpisy pro úřady politické dle nejv. rozhodnutí ze dne 14. září 1852. (Nařízení vydané od ministrů záležitostí vnitřních, práv a financí dne 19. ledna 1853, zem. vl. věst. oddíl I., částka III., č. 13)	379
5. Diety a milné úředníkům, strávné diurnistům i služebníkům a platy za cestu a za dodání u úřadů služebních a t. d. (Nařízení vydané od ministrů záležitostí vnitřních, práv a financí dne 3. července 1854, zákona říšsk. částka LXI., vyd. dne 11. července 1854, č. 169, str. 713, zem. vl. věst. č. 168 str. 351)	407
Co se má platiti služebníkům úředním za dodávání výměrů u věcech politických a v právních věcech občanských. (Nařízení vyd. od minist. záležitostí vnitřních, práv a financí dne 19. prosince 1858, obsaž. v zák. říšsk. v částce I., vyd. dne 1. ledna 1859, č. 1, str. 1, zem. vl. věst. z r. 1859, č. 1)	413
6. Předpis, jak mají zeměknízecí úřadové političtí a policejní vykonávat nařízení a nálezy od nich vydané. (Nařízení císařské, dané dne 20. dubna 1854, vyhlášeno v částce XXXIII. zák. říšsk., vydané dne 22. dubna 1854, č. 96, str. 345, zem. vl. věst. z r. 1854 č. 96)	414
7. Instrukce úřední, daná úřadům pouze politickým a sponěným úřadům okresním a služnovským. (Nařízení vydané od ministerií záležitostí vnitřních a práv dne 17. března 1855, věst. vl. z. ze dne 22. května 1855, oddělení I., částka XII., č. 51, str. 116, zák. říšsk. částka XV., vydaná dne 27. března 1855, č. 52, str. 337)	418
8. Některá ustanovení, jimiž se má běh jednání u úřadů politických zjednodušti a zrychliti. (Nařízení, vydané od ministerií záležitostí vnitřních dne 27. října 1859, obsaženo v zák. říšsk. v částce LVI., vyd. dne 3. listopadu 1859, č. 195 a 196, zem. vl. věst. č. 196, str. 523)	445
9. O užívání c. k. pošty bez platu (osvobození od porta). (Zákon, daný dne 2. října 1865, obsaž. v částce XXX. zák. říšsk. č. 108, str. 343, vydané dne 1. listopadu 1865)	446
10. O zřízení soudu říšského. (Základní zákon státní, daný dne 21. prosince 1867, obsaž. v částce LXI. zák. říšsk. č. 143, str. 397. Překlad zák. říšsk. pro král. České z r. 1867, částka XVI., č. 116, str. 234)	449

- Organisace soudu říšského, řízení před ním a vykonání jeho nálezů. (Zákon, daný dne 18. dubna 1869, obsažen v částce XXII. zák. říšsk. č. 44, str. 167, vyd. a rozesl. dne 22. dubna 1869. Překl. zák. říšsk. pro král. České z r. 1869 částka VIII., č. 49) . 450
- Řád jednací soudu říšského. (Nařízení vydané od veškerého ministerstva dne 26. října 1869, obsaženo v č. LXXI. zák. říšsk. č. 163, str. 575, vyd. a rozesl. dne 30. října 1869) 455
11. O zřízení politických úřadů správních. (Zákon, daný dne 19. května 1868, obsaž. v částce XVII. zák. říšsk. č. 44, str. 76, vyd. a rozesl. dne 23. května 1868) 458
12. Vyřizování rekursů u věcech správy politické. (Nařízení vydané od ministra záležitosti vnitřních dne 30. srpna 1868, obsaž. v č. LI. zák. říšsk. č. 124, str. 376, vyd. a rozesl. dne 1. září 1868) . 462
13. Jak se má zapravovati kolek ze žádostí a spisů, podaných ve způsobě telegramů. (Naříz. vydané od ministerstva financí dne 9. ledna 1869, obsaž. v č. IV. zák. říšsk. č. 8, str. 64, vyd. a rozesl. dne 20. ledna 1869, překl. zák. říšsk. pro král. České z r. 1869 č. 2, str. 7) 463
14. Zkrácení lhůty k rekursu proti opatřením a rozhodnutím císařských úřadů k ministru záležitosti vnitřních. (Naříz. vydané od ministra záležitosti vnitřních dne 22. června 1869, obsaženo v č. XLVIII. zák. říšsk. č. 116, str. 436, vyd. a rozesl. dne 23. června 1869, překl. zák. říšsk. pro král. České z r. 1869 č. 94) 464
15. O zřízení správního soudu. (Zákon, daný dne 22. října 1875, obsažen v částce XIII. zák. říšsk. č. 36, str. 85, vyd. a rozesl. dne 2. dubna 1876) 464
- Ustanovení o tom, kdo má rozhodovati v příčině sporů, vzešlých o kompetenci mezi správním soudem a řádnými soudy a mezi správním soudem a soudem říšským, čímž se z části mění základní zákon státní, daný dne 21. prosince 1867. (Zákon, daný dne 22. října 1875, obsažen v částce XIII. zák. říšsk. č. 37, str. 93, vyd. a rozesl. dne 2. dubna 1876) 470
- Jednací řád c. k. správního soudu. (Naříz. vydané od veškerého ministerstva dne 5. srpna 1876, obsaž. v č. XXIX. zák. říšsk., vyd. a rozesl. dne 8. srpna 1876) 471
- Ustanovení o vnitřním zařízení správního soudu a osobách při něm zřízených. (Naříz. vydané od veškerého ministerstva dne 5. srpna 1876, obsaženo v č. XXIX. zák. říšsk. č. 95, str. 237, vyd. a rozesl. dne 8. srpna 1876) 475
- O disciplinárním řízení při členech správního dvoru soudního. (Naříz. vešk. ministr. dané dne 28. října 1882, obsaž. v č. LVI. zák. říšsk. č. 151, str. 563, vyd. a rozesl. dne 31. října 1882) . 478
16. O řízení v sporných záležitostech (odboru duchovních záležitostí a vyučování). (Vnesení zemské školní rady pro král. České ze dne 26. května 1876 č. 10770, naříz. ministra osvěty ze dne 14. května 1876 č. 8040, zem. škol. věst. z r. 1876 č. 26, str. 88) 478

17. Lhúty, v nichž se může zjednat platnost prostředkům právním protirozhodnutím a nařízením orgánů správy finanční. (Zákon, daný dne 19. března 1876, obsažen v č. XI. zák. říšsk. č. 28, str. 75, vyd. a rozesl. dne 21. března 1876)	481
18. O užívání zemských jazyků při jednáních politických, soudních úřadů a státních zastupitelstev v království Českém se stranami a samosprávnými úřady. (Naříz. c. k. ministrů vnitřních záležitostí a práv ze dne 19. dubna 1880, obsaženo v č. V. zák. zemsk. č. 14, str. 34, vyd. a rozesl. dne 13. května 1880)	482
19. O rozepsání přirážek obecních, vztahmo okresních, samosprávnými úřady vyššího řádu. (Zákon, daný dne 19. září 1883, obsažen v XXII. zák. zem. pro král. České č. 51, vyd. a rozesl. dne 17. října 1883)	483
20. O změnách exekučního řízení k vymahání peněžných pohledávek. (Zákon, daný dne 10. června 1887, obsaž. v č. XXVIII. zák. říšsk. č. 74 str. 365, vyd. a rozesl. dne 17. června 1887)	484
Chronologický přehled zákonů, nařízení a různých rozhodnutí	489
Alfabetický seznam	509

